U I T S P R A A K 1 2 - 1 0 3

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake

het beroep van XXX, appellant

tegen

XXX, examinatoren van de onderwijseenheid Internationaal en Europees Strafrecht

1. Ontstaan en loop van het geding

Met haar brief van 9 september 2012, ontvangen door het College op 11 september 2012, tekent appellante beroep aan tegen het besluit van verweerder van 30 augustus 2012, waarbij de beoordeling van het mondeling afgenomen tentamen Internationaal en Europees Strafrecht is vastgesteld.

Door appellante wordt - kort weergegeven - aangevoerd dat zij bijna alle vragen juist heeft beantwoord. Er werden haar 10 vragen gesteld waarbij beide examinatoren steeds met een knikje bevestigden dat het antwoord goed was. Toen kwam een vraag over in- en uitlevering van mensen. XXX meende dat haar antwoord niet juist was, maar appellante wist zeker dat het wel goed was, en hoorde dat XXXook fluisteren tegen XXX
Daarna stelde XXXtwee vragen. Het antwoord op de ene vraag was gedeeltelijk correct. De andere vraag behoorde naar de mening van appellante niet tot de tentamenstof en mag daarom niet meegerekend worden.
Nadat appellante 20 minuten heeft gewacht, wordt zij binnengeroepen en krijgt zij te horen dat de examinatoren het niet met elkaar eens zijn. Appellante krijgt het cijfer 5 voor haar tentamen.
Toen appellante vroeg naar de motivering gaf dhr. Leeuw aan dat de examinatoren vragen hebben moeten verduidelijken. Ook had appellante de afspraak voor het mondeling tentamen niet bevestigd.
Naar de mening van appellante is er sprake van *détournement de pouvoir*. XXX is geïrriteerd geweest en niet objectief bij het beoordelen van het tentamen.

Bij brief van 16 oktober 2012 is een verweerschrift ingediend. Daarin is aangegeven dat teneinde te onderzoeken of een minnelijke schikking mogelijk is, een gesprek heeft plaatsgevonden tussen XXX. In dit gesprek is aangeboden dat appellante op korte termijn het tentamen opnieuw kan afleggen. Dit voorstel is door appellante niet aanvaard.

Secretariaat: Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
Telefoon 071 527 33 07 / 071 527 81 18
Fax 071 527 45 67

Voorts is in het verweerschrift uiteengezet dat de examinatoren zorgvuldig hebben beraadslaagd over het tentamen. Beide examinatoren zijn van mening dat het cijfer 5 moet worden toegekend. Expliciet wordt gesteld dat het onderwerp van de vraag die naar de mening van appellante niet tot de examenstof behoorde, wel tot de voorgeschreven stof behoorde.

Het beroep is behandeld op 14 november 2012 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellante is in persoon verschenen.
Namens verweerder zijn verschenen XXX.

2. De overwegingen ten aanzien van de ontvankelijkheid

Appellant heeft tijdig beroep ingesteld tegen het besluit van 30 augustus 2012. Het beroepschrift voldoet ook overigens aan de daaraan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb") en de WHW gestelde eisen, zodat het administratief beroep ontvankelijk is.

3. Hoorzitting

Appellante geeft aan dat zij een aantal vragen kreeg, en deze op twee na goed beantwoordde. Zij meent dat zij dus een cijfer 8 zou moeten krijgen voor haar tentamen. Appellante had de stof goed bestudeerd.
Tijdens het tentamen was er een verschil van mening met de ene examinator. Daarna nam de andere examinator het over.
Na de beraadslaging kreeg zij een 5. Toen zij vroeg hoe dat mogelijk was, werd haar ondermeer gezegd dat zij geen e-mail had gestuurd om het tentamen te bevestigen. Hieruit concludeerde appellante dat dit een rol speelde bij de beoordeling. De beoordeling is naar haar mening subjectief geweest.

Beide examinatoren vinden het vervelend dat het zo is gelopen. Er was verschil van mening tussen beide examinatoren over een onderdeel van een vraag, en deze is daarom niet meegewogen bij de beoordeling. De examinatoren waren het overigens eens over het cijfer 5 voor het tentamen.

De voorzitter geeft aan dat de beoordeling van een tentamen ingevolge de wet is voorbehouden aan de examinator(en) van een onderwijseenheid. Het College kan alleen de procedure vóór en de formele gang van zaken tijdens het tentamen toetsen.

Vanuit het College wordt opgemerkt dat vragen niet noodzakelijkerwijs hetzelfde gewicht hebben. Wanneer appellante de indruk heeft dat zij de meeste vragen voldoende kon beantwoorden hoeft dat niet te betekenen dat het tentamen als geheel met voldoende resultaat is afgelegd.

Appellante vindt de nabespreking van het tentamen onduidelijk. Zij meent dat de examinatoren onvoldoende kunnen motiveren wat niet goed genoeg was om een voldoende te krijgen.

Verweerder legt uit dat het tentamen is afgesproken, onder voorbehoud dat de scriptie was goedgekeurd. Een student heeft recht op een mondelinge herkansing van het laatste vak mits daarvoor tenminste één keer het cijfer 5 is behaald. De examinator hoorde pas 's morgens dat het tentamen die dag [op 30 augustus 2012] doorgang zou vinden. Uiteraard is dit voor de beoordeling van het tentamen van geen belang geweest.

Appellante geeft aan dat de oorzaak van het niet slagen voor de schriftelijke herkansing van het tentamen (mede) is gelegen in het overlijden van haar vader in die periode.

Appellante heeft het aanbod van de minnelijke schikking niet aanvaard omdat zij meende dat het tentamen voldoende moest zijn, en een onafhankelijke instantie dit zou kunnen vaststellen.

4. Relevante regelgeving

Artikel 8.4 aanhef en onder e van de Awb luidt:
Geen beroep kan worden ingesteld tegen een besluit:
e) inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing.
Artikel 7.12b, eerste lid, aanhef en onder a en b van de WHW luidt:
Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7.11 en 7.12, tweede lid, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:

a) het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c,
b) het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen,

Artikel 7.12c, eerste lid, van de WHW luidt:
1) Voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan wijst de examencommissie examinatoren aan.

In de Onderwijs- en examenregeling Masteropleiding Rechtsgeleerdheid 2011 - 2012 (hierna: OER) is voor zover hier van belang, het volgende bepaald:

Artikel 4.4 Mondelinge tentamens
4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
4.4.2 In afwijking van het bepaalde in 4.4.1 kan de tentaminering van de in de studiegids genoemde onderwijseenheden plaatsvinden in groepsverband. (vgl. art. 4.3.5)
4.4.3 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 4.5 Regels examencommissie
4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. Daartoe behoren de maatregelen die worden genomen in geval van fraude, waaronder begrepen het plegen van plagiaat.
4.5.2 De examencommissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examinatoren is gewaarborgd; daartoe stelt zij ten minste regels vast met betrekking tot:
- de verstrekking van kopieën van beoordeeld schriftelijk werk;
- de waarborging van de rechtszekerheid bij mondeling afgenomen tentamens, bij voorbeeld door deze te registreren of door een tweede examinator te laten bijwonen.
Daarnaast stelt de examencommissie de procedure vast voor de aanwijzing van een eerste beoordelaar (en tweede lezer) van de scriptie alsmede de procedure rond de beoordeling van de scriptie en de wijze van verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de eerste en de tweede lezer. (Vgl. art. 3.3.2).

Artikel 4.6 Oordeel
4.6.1 De examinator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een daarop betrekking hebbende schriftelijke verklaring uit.

In de **Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens masteropleidingen FdR** (hierna: R&R) is voor zover hier van belang, het volgende bepaald:

art. 9 mondeling tentamen (zie ook art. 3.2 van de onderhavige regeling en art. 4.4. van de OER-en)
Bij een mondeling tentamen zijn bij voorkeur twee docenten aanwezig. In dat geval maakt één van de twee docenten tijdens het tentamen daarvan korte notities, dat wil zeggen dat puntsgewijs wordt vermeld welke onderwerpen aan de orde komen, waarbij – bijvoorbeeld met een plus of min – wordt aangegeven of de student deze onderwerpen voldoende beheerst.
Kan in verband met omstandigheden bij het mondelinge tentamen slechts één docent aanwezig zijn, dan wordt, naast het maken van notities, van het tentamen een bandopname gemaakt. De notities en de opname worden gedurende drie maanden door het departement bewaard en kunnen door de student die het mondelinge tentamen heeft afgelegd indien nodig worden opgevraagd. *[Art. 9 is aanvullend op art. 4.4 OER-en]*

5. De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het beroep richt zich tegen het besluit van verweerder van 30 augustus 2012, waarbij de beoordeling van het tentamen Internationaal en Europees Strafrecht is vastgesteld.

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht. Dit laat onverlet dat de toetsing ingevolge artikel 8:4, aanhef en onder e, van de Awb beperkt moet zijn. Ingevolge dat artikel kan immers geen beroep worden ingesteld tegen besluiten, inhoudende een beoordeling van het kennen en kunnen van een student die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of andere regels voor die examinering of toetsing. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (onder meer uitspraak van 26 mei 2000 in zaak no. 199901636/1 - AB 2000, 365, m.nt. M. Vlasblom) is

de bevoegdheid tot het afnemen van tentamens en tot het vaststellen van de uitslag daarvan voorbehouden aan de examinatoren die met toepassing van artikel 7.12c van de WHW door de examencommissie zijn aangewezen.

De Examencommissie noch het College is derhalve bevoegd tot een herbeoordeling van het cijfer. Het is niet aan het College te beoordelen of een student over de benodigde kennis en vaardigheden beschikt om een onderwijseenheid met goed gevolg af te ronden. De Examencommissie en het College zijn echter bevoegd tot onderzoek van de formele aspecten van de beoordeling. Deze bevoegdheid komt haar toe op grond van haar wettelijke taak de kwaliteit van de tentamens en examens in algemene zin te borgen, zoals neergelegd in artikel 7.12b, eerste lid, aanhef en onder a, van de WHW. Het College dient zich derhalve bij de beoordeling van het geschil te beperken tot de gang van zaken tijdens het tentamen.

Het College acht het, gelet op hetgeen in de stukken en ter zitting naar voren is gebracht, onvoldoende aannemelijk dat verweerder op onredelijke wijze is omgegaan met de exclusieve bevoegdheid die een examinator heeft.
Het tentamen is, conform de R&R, door twee examinatoren afgenomen, te weten de vakcoördinator van het studiejaar 2011-2012 en de vakcoördinator van het studiejaar 2012-2013. Het is voorts niet ongebruikelijk dat de examinatoren de stof verdelen en beide over een deel van de stof vragen stellen. Ter zitting heeft verweerder verklaard dat het moeilijk was adequaat simultaan verslag te doen, maar dat zij dit onmiddellijk na afloop tijdens de beraadslaging hebben gedaan. Weliswaar schrijft het R&R voor dat één van de twee docenten tijdens het mondeling tentamen daarvan korte notities maakt maar in de in dit geval gevolgde handelwijze is onvoldoende grond gelegen voor vernietiging van de beoordeling. Daarbij is van belang dat beide beoordelaars hebben verklaard dat zij overeenstemmen over het cijfer dat aan de beoordeling moet worden gehecht.

Het College ziet dan ook onvoldoende grond voor het oordeel dat het bestreden besluit op ondeugdelijke wijze tot stand is gekomen dan wel niet kan worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen. Zoals het College reeds meermalen heeft overwogen, behoort het vaststellen van de vragen, van de beoordeling en van de beoordelingsnormen van tentamens en opdrachten tot de exclusieve bevoegdheid van de examinator en het College heeft in geschillen daarover slechts een marginaal toetsende taak. Het is het College niet gebleken dat de bestreden beoordeling deze toetsing niet zou kunnen doorstaan. Hetgeen appellante in dit verband heeft aangevoerd, brengt het College niet tot een ander oordeel.

Gezien het bovenstaande heeft appellante onvoldoende aannemelijk gemaakt dat door de gevolgde procedure de beoordeling in strijd met het recht is vastgesteld.
Nu ook overigens niet is gebleken van andere feiten of omstandigheden die tot een andersluidend oordeel zouden moeten leiden, dient het beroep ongegrond te worden verklaard.

6. De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, mede gelet op artikel 8.4 onder e, van de Algemene Wet Bestuursrecht,

verklaart het beroep **ONGEGROND**.

Aldus vastgesteld op 29 november 2012 door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mw.mr. A.L.P. van Os-Ravesloot (voorzitter), prof.dr. E.M. Noordijk, prof.dr. R. Tijdeman, dhr. R.J. de Heer, en dhr. W. Labots (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, drs. A. van Ingen Scholten.

mr. A.LH. van Os-Ravesloot,
voorzitter

drs. A. van Ingen Scholten,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: